

Něžní andělci – pozvání na výstavu netradičních panenek

Hračka je předmět určený ke hraní, který v realistické nebo stylizované podobě podporuje tvořivou složku myšlení a činnost dítěte v rámci spontánního učení. Vede k rozvíjení fantazie a imaginativní aktivity a rovněž uvádí dítě do světa lidské práce a motivuje jeho činnost tak, aby se mohlo plně projevit a rozvíjet ve společnosti, v níž žije. Konec 18.století spolu s osvícenskými názory přinesl změnu i do života dětí. Dětem je přiznáno právo na zvláštní druh vzdělání a pozornosti, odpovídající jejich stupni vývoje a chápání. S tím souvisí i zvláštní požadavek na hračku, která má děti nejen pobavit a připravit na budoucí život, ale poskytnout jim možnost pro rozvoj fantazie a zároveň i poučení. V tomto směru je právě 19.století zlatým věkem hračky, a to především pro výrobu panenek, jejímž centrem se stává Francie a Německo.

Ovšem již tehdy panenky nesloužily pouze jako hračky, ale stávaly se i předmětem sběratelského zájmu, a to mezi korunovanými hlavami. Známou sběratelkou panenek byla i anglická královna Viktorie (1819 – 1901), která jich podle vlastnoručně psaného katalogu soustředila 132. Tato sbírka je dodnes uložena v Kensingtonském paláci.

Stejně je tomu i dnes, o čemž svědčí i výstava rebornových miminek, kterou připravilo Muzeum Podblanicka ve spolupráci se sběratelkami Annou Čermákovou a Alenou Zemanovou, a která jsou rovněž předmětem sběratelského zájmu. Reborn jako speciální druh tvorby panenek vznikl v 90.letech minulého století ve Spojených státech amerických a odtud se pak rozšířil do Velké Británie, Francie a Německa. Jeho podstata spočívá ve vytvoření loutky, která se co nejvěrněji podobá živému miminku, včetně výbavičky a veškerých doplňků. Nejcenější bývají panenky, které byly vymodelovány z polymerových modelovacích hmot a existuje pouze jediný, unikátní kus. Pokud by chtěl výtvarník vytvořit sérii rebornových miminek, vyrobí formu a z ní několik téměř stejných panenek. Ty pak obdrží certifikát, ze kterého je patrné, kolik panenek bylo vyrobeno a kdo je jejich autorem.

Kompletování panenek je stejně jako jejich modelování práce nesmírně pečlivá. Vlasy, buď pravé nebo velmi kvalitní mohérové, se do hlaviček vpichují po jednom a přesně podle fotografií skutečných dětí. Stejným způsobem jsou vytvářeny i řasy, očka jsou nejčastěji skleněná, foukaná. Každé miminko je také kolorováno, přičemž rozhodující je, co nejvíce se přiblížit reálnému vzhledu. Toho je dosahováno stínováním, vyznačováním žilek a pigmentových skvrn. Tělíčko pak bývá spojeno buď napevno nebo pomocí kloubů. Tělíčko a končetiny jsou pak plněny granulátem, pískem, korálky a dutým vláknem tak, aby bylo dosaženo váhy, která odpovídá hmotnosti narozeného dítěte.

Chcete-li se seznámit s novým sběratelským fenoménem, který rebornové panenky bezesporu představují, můžete navštívit výstavu, kterou uspořádalo Muzeum Podblanicka ve své pobočce v

Benešově, Malé náměstí 74. Vernisáž se uskuteční dne 17. 6. 2010 a vystoupí při ní folklórní soubor Benešáček. Veřejnosti pak bude výstava přístupná od 18. 6.do 11.9.2010 vždy od úterý do soboty od 9.00 – 12.00 hodin a od 13.00 – 16.00 hodin; poslední prohlídka vždy půl hodiny před koncem návštěvní doby.

PhDr. Libuše Váňová,
Muzeum Podblanicka